

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського**

Інститут математики, фізики і технологічної освіти
Кафедра математики і методики навчання математики

ДИПЛОМНА РОБОТА

студента освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр

Плюшка Владислава Володимировича

**Тема: «СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ УЧНІВ З ПЛАНІМЕТРІЇ В
УМОВАХ ЗАОЧНОЇ МАТЕМАТИЧНОЇ ШКОЛИ»**

Допущено до захисту

на засіданні ДЕК

Завідувач кафедри

_____

«_____» _____ 20__ р.

Керівник: канд. пед. наук., доц.

Калашніков Ігор В'ячеславович

Рецензент:

канд. пед. наук., доц. Тютюн Любов

Андріївна

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи дослідження	6
1.1. Систематизація, узагальнення. Способи систематизації та узагальнення	6
1.2. Історія виникнення і розвитку заочних фізико-математичних шкіл	15
1.3. Аналіз програм з математики у розрізі планіметричної лінії	17
1.4. План систематизації і узагальнення планіметрії в межах заочної математичної школи	22
Висновки до першого розділу	24
РОЗДІЛ 2. Методика систематизації геометричного матеріалу в межах заочної математичної школи	25
2.1. Перші теореми планіметрії та їх застосування	25
2.2. Трикутники	34
2.3. Чотирикутники	50
2.4. Коло, круг та їх елементи	59
2.5. Вписані та описані фігури	65
2.6. Кординати	70
2.7. Вектори	75
2.8. Правильні многокутники	79
2.9. Задачі на побудову	82
Висновки до другого розділу	86
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	87
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	89

ВСТУП

Актуальність теми. Аналізуючи офіційні звіти: [30], [31], [32], [33], [34], [35] про результати зовнішнього незалежного оцінювання 2011 — 2015 років можна бачити, що менше ніж 124 бали у 2011 році набрали 7,23% учнів, що складає 10548 чоловік від загальної кількості; у 2012 році набрали 7,78% учнів, що складає 13370 чоловік; у 2013 році — 8,95% учнів, тобто 16824 чоловік; у 2014 році — 7,51% учнів, 5065 чоловік; у 2015 році — 21,8% учнів, 26534 чоловік, тобто бачимо, що у 2015 році менше 80% дітей подолали поріг успішності.

Максимальна кількість балів, яку можна було отримати зовнішнього незалежного оцінювання з математики 2015 року — 48, лише 1379 учасників правильно розв'язали всі завдання базового рівня сертифікаційної роботи з математики.

У 2015 році, кількісний розподіл завдань сертифікаційної роботи базового рівня за змістовими лініями був такий 33% — геометрія з яких 16,5% — планіметрія, а решта завдань алгебра і початки аналізу. Тестові задачі з планіметрії розв'язали 37%.

Дана проблема, на нашу думку, виникає, тому що знання, які отримують учні у загальноосвітній школі не є систематизованими та узагальненими, не складають єдиної бази знань, вмінь та навичок учнів на момент написання тестів зовнішнього незалежного оцінювання, це і спонукало нас до вибору теми «**Систематизація знань учнів з планіметрії в умовах заочної математичної школи**».

Взагалі питаннями систематизації та узагальнення математичних знань плідно займались у своїх наукових дослідженнях В.П. Іржавцева [11], О.Є. Неліна [27], В.О. Онищук [28], З.І Слєпкань [39], Л.Я Федченко [11] та ін.

Вибору даної теми передувала **гіпотеза** про те, що створення поза-

шкільної ланки навчального процесу у вигляді заочної математичної школи з можливостями комплектації матеріалу на основі принципів систематизації та якісно підбраного теоретичного, практичного матеріалу і логічної та систематизованої його побудови, можна досягти більш якісних показників успішності при вивченні геометрії ніж існуючі.

Об'єктом дослідження є систематизація знань учнів з планіметрії.

Предметом дослідження є методика навчання планіметрії в умовах заочної математичної школи.

Метою дослідження є розроблення методичної системи вивчення планіметрії в заочній математичній школі. Поставлена мета конкретизувалась в наступних **завданнях**:

1. Опрацювати літературу з проблеми дослідження;
2. Створити дидактичні матеріали у вигляді контрольної роботи з планіметрії для заочної математичної школи;
3. Запропонувати методику систематизації знань з планіметрії в умовах заочної математичної школи;

Методи дослідження:

1. Вивчення архівних, літературних, електронних та інших джерел інформації;
2. Аналіз, синтез, індукція, дедукція, порівняння;
3. Педагогічні спостереження за діяльністю учнів, вчителів та викладачів;
4. Бесіди з учнями, вчителями та викладачами;
5. Вивчення навчально-методичної документації навчальних закладів;
6. Педагогічний експеримент;

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що: уточнено поняття «систематизація» та «узагальнення»; створено схему систематизації знань та вмінь з планіметрії учнів загальноосвітніх шкіл в межах заочної математичної школи; розроблено методику систематизації знань, вмінь та вироблення навичок з окремих тем визначених курсом математики змістової

лінії планіметрія загальноосвітніх шкіл в межах заочної математичної школи.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що: створено систему завдань для систематизації навчального матеріалу визначених тем матеріалу змістової лінії планіметрія, та комплексну контрольну роботу з планіметрії для заочної математичної школи.

Структура дипломної роботи. Дипломна робота складається із змісту, вступу, двох розділів та висновків до них, загального висновку, списку використаних джерел, додатків, комплексної контрольної роботи з планіметрії для заочної математичної школи.